

ZEMĚPIS

ucelená řada pro 6.–9. ročník

VŽDY AKTUÁLNÍ DOLOŽKY MŠMT

S NÁMI
SE
UČTE...

S učebnicemi...

zpestřete výuku zajímavostmi • průběžně opakujte, uvádějte učivo do souvislostí • podpořte zapamatování přehledným shrnutím

systematicky a hravě

S pracovními sešity...

navazte na práci s učebnicí • aplikujte čtení s porozuměním • poznávejte názorně • vytvářejte projekty • využijte mezipředmětového propojení

a přesně
přiměřeně věku

moderně a osvědčenými postupy

přehledně a zábavně

S MIUč+...

motivujte • poznávejte • procvičujte • podporujte invenci • učte interaktivně

AKCE PRO ŠKOLY

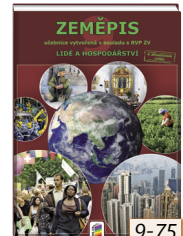
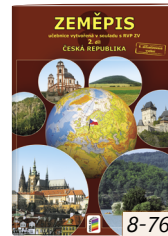
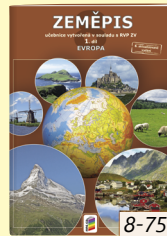
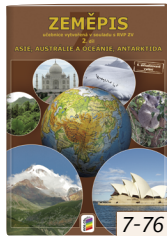
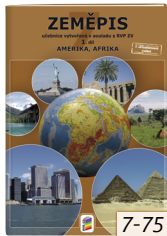
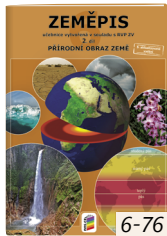
Při zakoupení vybraného pracovního sešitu Zeměpis 6/1, 6/2, 7/1, 7/2, 8/1, 8/2 nebo 9 pro celou třídu získáte **ZDARMA** licenční certifikát na aktivaci kterékoli MIUč+ dle vlastního výběru na školní rok 2025/2026 (školní multilicence a žákovské licence).

Akce je poskytována pouze školám při nákupu na nns.cz nebo u partnerů akcí.

Seznam partnerů akcí naleznete na nns.cz/akce. Na objednávku připište „Akce Z“.

Akce platí do 30. 9. 2025.

Názorné mapy, schémata a grafy, množství ilustrací a fotografií.

Opakovací úkoly a úkoly, které uvádějí probrané učivo do souvislostí.

Práce s mapou.

Srozumitelně psané texty.

PODNEBÍ

1. Co je počasí a co podnebí?
2. Vymenujte podnebné pásy na planetě Zemi a rozhodněte, jak se od sebe liší.
3. Jak ovlivňuje podnebí nadmořská výška a teplota oceánských proudů?
4. Jaké je dnes počasí?

Podle mapky určete, do jaké podnebné oblasti patří Česká republika.

Na podnebí daného místa má největší vliv jeho **zeměpisná šířka, nadmořská výška, vzdálenost od oceánu a vliv mořských proudů**. Evropa zasahuje do **tří podnebných pásů** severní polokoule.

Oblast **severní Evropy** leží v **subpolárním podnebném pásu**, který je přechodnou oblastí mezi pásem polárním a mírným. Vyznačuje se dlouhou mrazivou zimou a krátkým létem.

Většina Evropy leží v **mírném podnebném pásu**. Velký vliv na podnebí mírného pásu má **vzdálenost od Atlantského oceánu**, který

zmiňuje rozdíly zimních a letních teplot vzduchu a přináší srážky. V západní části Evropy se vlivem Atlantského oceánu vytváří **mírné oceánské podnebí**. Je nejdeštivější v Evropě s mírnými teplotami v létě i v zimě. Podnebí **severozápadní Evropy** ovlivňuje **teplý Severoatlantský proud**. Díky němu jsou **teploty** této oblasti **vyšší** než v jiných oblastech se stejnou zeměpisnou šířkou.

Vzpomeňte si na základě učiva o Americe, kde **teplý Severoatlantský proud** ovlivňuje podnebí v Evropě vzniká. Vyhledejte ho na mapě.

Ve **východní Evropě** je vliv Atlantského oceánu slabý, proto srážek ubývá. Podnebí přechází v **mírné vnitrozemské** (kontinentální). Pro ně je typické **menší množství srážek, dlouhé mrazivé zimy a horká léta**.

Ve **střední Evropě** je podnebí **mírné přechodné** (přechod mezi oceánským a vnitrozemským). Je typické i pro ČR.

Země u Středozemního moře na jihu Evropy zasahuje do **subtropického podnebného pásu**. Pro **subtropické** (středomořské) **podnebí** jsou typické **mírné a deštivé zimy a horká suchá léta**.

1. Ve školním atlasu vyhledejte místa s absolutně nejvyšší a nejnižší naměřenou teplotou v Evropě. Zakreslete je spolu se Severoatlantským proudem do obrysové mapy Evropy. Vysvětlete podle polohy vyhledaných míst, proč byly extrémní teploty naměřeny právě zde.
2. V obrysové mapce vybarvěte celou podnebnou oblast, kde leží ČR.

podnebí: **anglicky – climate** [ˈklaɪmət] **německy – das Klima**
zeměpisná šířka: **anglicky – latitude** [ˈlætɪtjuːd] **německy – die geographische Breite**

podnebné oblasti Evropy
subtropické (středomořské), mírné oceánské, mírné přechodné, mírné vnitrozemské, subpolární, → teplý Severoatlantský proud

Finsko – subpolární podnebí

Portugalsko – subtropické podnebí

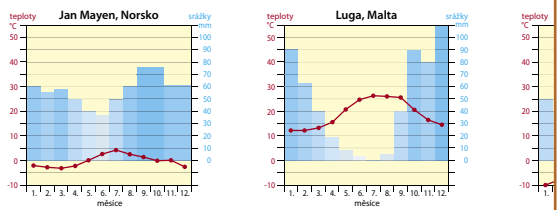
PŘÍRODA

Podle mapy podnebných oblastí Evropy na str. 10 a klimadiagramů na této straně o položených oblastech Skandinávie v zimních měsících tepleji než ve vnitrozemí jižnější polokoule.

Na mapách ve školním atlasu si prohlédnete oceánské proudy. Určete, jak se projevuje jejich vliv na podnebí. Podle mapy rozhodněte, jak evropské podnebí ovlivňuje rozšíření obyvatelstva, zemědělství a průmyslu.

Podnebí je současně ovlivňováno rozložením **horských pásem**, která mohou ovlivňovat rozložení **nadmořskou výškou klesá teplota a zvyšuje se množství srážek**. (S každým metrem klesne teplota asi o 1°C.)

Porovnejte klimadiagramy vybraných oblastí Evropy. Uvedená města a oblasti vyhledejte gramů zachycuje podnebí subtropické, mírné vnitrozemské a subpolární?

klimadiagramy vybraných oblastí Evropy

Vysvětlete, jak se projevuje na ročním chodu teplot a srážek zeměpisná šířka a vzdálenost od moře.

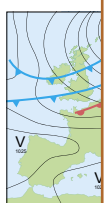
Jak víte, okamžitý stav atmosféry nazýváme počasí. Je ovlivněno tlakovými nížemi (N) a tlakovými výšemi (V). Jsou to vzduchové hmoty s výrazně nižším nebo vyšším tlakem vzduchu. Vyrovnaní tlaku mezi nížemi a výšemi má za následek proudění vzduchu, různé typy oblačnosti a počasí. V oblastech tlakových níží bývá **oblačné počasí, v létě chladnější, v zimě naopak teplejší. Tlaková výše s sebou přináší teplejší a jasné počasí v létě, v zimě naopak ochlazení**. Na počasí v Evropě má velký vliv např. **islandská tlaková níže a azorská tlaková výše**.

Sledujte předpovědi počasí v televizi a zopakujte si, jaké počasí přináší tlaková výše a tlaková níže.

Vysvětlete, proč vznikají v rámci mírného pásu v Evropě dva typy podnebí – oceánské a vnitrozemské. Proč ubývá srážek směrem na východ?

Pokud jste byli na dovolené mimo Českou republiku, připravte si pro svoje spolužáky a spolužačky tyto informace: 1. V jakém podnebném pásu jste se nacházeli a jaké počasí jste v průběhu pobytu zažili. 2. Uveďte klady a zápory podnebí, které ovlivňuje život lidí v navštívené zemi.

Mezi projevy počasí patří i jev zvaný **inverze**. Chladné proudy vzduchu stékají po svazích dolů a v údolích se vytváří vrstva studeného vzduchu. Jeho srážení vzniká **nízká oblačnost, která způsobuje teplotní rozdíly**. Ve vyšších polohách je tepleji a slunečno, zatímco v údolích bývá chladnější s velkou koncentrací oblačnosti, případně smogu.

mapa znázorňuje tlakové systémy a vítr (zv. syno)

inverzní ráz počasí – mlha v údolích a slunečno na horách

Podnebí každého místa v Evropě ovlivňuje jeho **zeměpisná šířka, nadmořská výška, vzdálenost od oceánu a vliv mořských proudů**. Největší část Evropy leží v mírném podnebném pásu. Okrajové části zasahují do subpolárního a subtropického podnebného pásu. Podnebí severozápadní Evropy zmiňuje Atlantský oceán a teplý Severoatlantský proud. Vzdálenost od Atlantského oceánu směrem na východ má za následek přechod oceánskému typu podnebí do vnitrozemského.

předpověď počasí: **anglicky – weather forecast** [ˈweðə fəːkɑːst] **německy – die Wettervorhersage**
srážky: **anglicky – precipitation** [ˌpɹɪˌsɪpɪˈteɪʃn] **německy – (die) Niederschläge**

Z Zajímavosti pro zpestření výuky.

Př ČJ VV Mezipředmětové vazby.

Skupinové úkoly, kdy žáci pracují v týmech.

Úkoly k vyhledání dalších informací v odborné literatuře nebo na internetu.

Tvořivé úkoly.

Klíčová slova uvedená v angličtině a němčině.

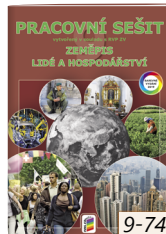
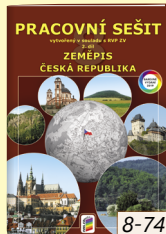
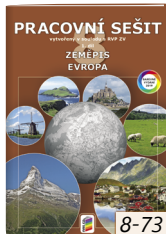
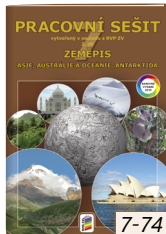
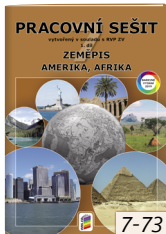
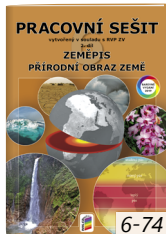
Klíč s řešením vybraných úkolů na konci učebnice.

Ukázky z literatury.

Řada průřezových témat.

Pracovní sešity zeměpis 6.–9. ročník

Úvodní text na procvičení čtení s porozuměním.

Různorodá, zábavná cvičení.

Přehledná schémata.

Tyto sešity lze využít i místo vlastního sešitu žáka.

Přehled učiva uprostřed každého pracovního sešitu.

2. ZEMĚDĚLSTVÍ

Zemědělství v České republice je poměrně pestré, především kvůli rozmanitosti reliéfu, podnebí a rozdílnému zastoupení druhů i typů půd. Půdní fond České republiky je chráněn zákonem a tvoří ho především zemědělské půdy, lesní půdy a vodní plochy. Současně tendence v zemědělství spočívají v omezení snahy o velké výnosy díky používání pesticidů a umělých hnojiv. Zemědělství směřuje k tzv. trvale udržitelnému zemědělství, které představuje ekologické obdělávání krajiny.

Jaký význam může mít ekologické zemědělství pro obyvatele České republiky?

1. Vytvořte si vlastní legendu a zakreslete do mapy.

- Legenda:
- Českomoravská vrchovina
 - Polabí
 - Dyjsko-svratecký úval
 - Východní úžadí

2. Doplňte, které kraje vynikají nadprůměrnou zemědělskou výrobou.

- a)
b)
c)
d)

3. Doplňte hospodářská odvětví, kterým zemědělství poskytuje suroviny.

- a)
b)
c)
d)

4. Vyberte správná tvrzení.

Největší plochu zemědělských plodin v ČR zaujímají *obilniny/olejnatiny*. Ubývá ploch osatých *okopaninami/olejninami*. Z obilovin se u nás nejvíce pěstuje *pšenice a ječmen/kukuřice a rýže*. K nejvýznamnějším olejninám v ČR patří *slunečnice/repka olejka*. Z technických plodin se u nás daří *lnu/bavlniku a chmelu/konopí*. V nížních se pěstuje také *ovoce a zelenina/květiny*. Nejvíce vinné révy produkuje oblast *jižní Moravy/jižních Čech*. *Piciny/Technické plodiny* slouží jako krmivo pro živočišnou výrobu.

5. Vytvořte si vlastní legendu a zakreslete do mapy zemědělské výrobní oblasti.

- Legenda:
- oblast
 - oblast
 - oblast
 - oblast

6. Doplňte text.

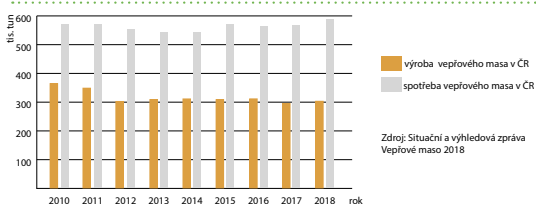
Hlavními obory živočišné výroby jsou chov a
hospodářství patří kromě zemědělství také a ho

7. Spojte pojmy, které k sobě patří.

- chov prasat
- chov skotu
- lesní hospodářství
- chov drůbeže
- pastviny
- krmné obilí
- blízkost spotřebitele
- lesnaté oblasti

8. Podle grafu určete, jak se vyvíjí produkce a spotřeba vepřového masa v České republice.

Vysvětlete, jak je možné, že se v jednotlivých letech liší vyráběná a spotřebovávaná množství vepřového masa.

9. Vysvětlete pojmy.

monokultura –
funkce zemědělství –

10. Napište, o kterou složku prvovýroby se jedná.

Poznámky:
str. 22–24

PŘÍLOHA 1: SHRNTÍ UČIVA ZEMĚPISU 8, 2. DÍL

I. POLOHA ČR V EVROPĚ – VÝVOJ STÁTNIHO ÚZEMÍ

Poloha ČR: vnitrozemský stát ve střední Evropě.
Rozloha: 78 866 km².
Hranice: přirozené, okrajová pohoří, dolní tok řeky Moravy a Dyje.
Krajní body: S – Lobendava, J – Vyšší Brod, Z – Krásná u Aše, V – Bukovec u Jablunkova.
Geopolitický vývoj:
– 9. století: **Velkomoravská říše** (rozpad na malá knížectví);
– 9. století: **Přemyslovci**;
– 11. století: **připojeno území Moravy**;
– 1526: **České země součástí habsburské monarchie**;
– 1867: **České země součástí Rakouska-Uherska**;
– 1918: **vznik Československé republiky**;
– 1938: **Německo připojilo pohraniční oblasti**;
– 1939: **protektorát Čechy a Morava**;
– po 2. světové válce: **Československo součástí východního bloku** (ztráta Podkarpatské Rusi);
– 1989: **zhroutil se komunistický režim**;
– 1993: **vznik samostatné České republiky**;
– 1999: **Severoatlantická aliance (NATO)**;
– 2004: **Evropská unie (EU)**.

Vyšší Brod

II. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

Geologické celky: Česká vlnovina, Západní Karpaty, Západopanonská pánev, Středoevropská nížina.
Hranice mezi Českou vlnovinou a Západními Karpaty: spojnice Znojmo–Brno–Olomouc–Ostrava.
Podnebí ovlivňuje: proudění vlhkého vzduchu od **Atlantského oceánu** (srážky, zmírnění teplot) a proudění teplého vzduchu od **Středozemního moře**, proudění vzduchu z **vnitrozemí** (léta horká a suchá, zimy mrazivé bez srážek).

2. SÍDLA

ČR: hustá síť sídel.
Města: 70% obyvatel, většinou jsou zaměstnaní ve službách, dopravě, průmyslu;
– **velkoměsta** (počet obyvatel vyšší než sto tisíc) – **Brno, Ostrava, Plzeň, Olomouc**;
– **světová velkoměsta** (počet obyvatel větší než jeden milion) – **Praha**.
Vesnice: obyvatelé zaměstnaní častěji v zemědělství než lidé ve městech. Většina obyvatel vesnic je ale zaměstnaná v průmyslu a službách a za prací dojíždí do měst (vesnice slouží také k rekreaci).

IV. HOSPODÁŘSTVÍ

1. VÝVOJ HOSPODÁŘSTVÍ

Období Rakouska-Uherska: České země přemyslově nejrozvinutější oblasti.
30. léta 20. století: hospodářská krize ve světě.
Období po 2. světové válce: těžba energetických surovin, rozvoj hutnictví, strojírenství.
Období totality: hospodářství zaměřeno na těžký průmysl.
Po roce 1989: návrat k tržnímu hospodářství, privatizace, globalizace. Postupně začínají převažovat obchod a služby, klesá podíl zemědělství a průmyslu.
21. století: ČR je hospodářsky vyspělý stát (automobilový průmysl, potravinářský průmysl).

2. ZEMĚDĚLSTVÍ

Zemědělství: vyspělý, dovoz exotických plodin, potravinová soběstačnost klesá.
Funkce zemědělství: zajištění výživy obyvatelstva, surovin pro další odvětví, krmiva pro živočišnou výrobu.
Půdy podle využití v zemědělství: orná půda (38%), zahrady, vlnice, chmelnice (2,7%), louky a pastviny (12,3%), lesy (33,6%), vodní plochy (2,3%), ostatní (10,3%). V posledním

6-75 Zeměpis 6, 1. díl – Vstupte na planetu Zemi	U	D	A4	68 str.	89,-
6-73 Zeměpis 6, 1. díl – Vstupte na planetu Zemi	PS		A4	44 str.	53,-
6-76 Zeměpis 6, 2. díl – Přírodní obraz Země	U <th>D</th> <th>A4</th> <th>80 str.</th> <th>89,-</th>	D	A4	80 str.	89,-
6-74 Zeměpis 6, 2. díl – Přírodní obraz Země	PS		A4	48 str.	53,-
7-75 Zeměpis 7, 1. díl – Amerika, Afrika	U <th>D</th> <th>A4</th> <th>92 str.</th> <th>89,-</th>	D	A4	92 str.	89,-
7-73 Zeměpis 7, 1. díl – Amerika, Afrika	PS		A4	56 str.	53,-
7-76 Zeměpis 7, 2. díl – Asie, Austrálie a Oceánie, Antarktida	U <th>D</th> <th>A4</th> <th>68 str.</th> <th>89,-</th>	D	A4	68 str.	89,-
7-74 Zeměpis 7, 2. díl – Asie, Austrálie a Oceánie, Antarktida	PS		A4	48 str.	53,-

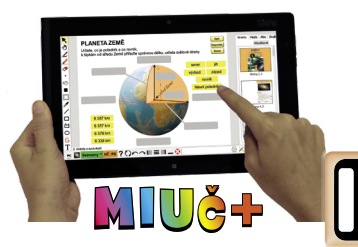
8-75 Zeměpis 8, 1. díl – Evropa	U <th>D</th> <th>A4</th> <th>92 str.</th> <th>89,-</th>	D	A4	92 str.	89,-
8-73 Zeměpis 8, 1. díl – Evropa	PS		A4	56 str.	53,-
8-76 Zeměpis 8, 2. díl – Česká republika	U <th>D</th> <th>A4</th> <th>92 str.</th> <th>89,-</th>	D	A4	92 str.	89,-
8-74 Zeměpis 8, 2. díl – Česká republika	PS		A4	56 str.	53,-
9-75 Zeměpis 9 – Lidé a hospodářství	U <th>D</th> <th>A4</th> <th>112 str.</th> <th>169,-</th>	D	A4	112 str.	169,-
9-74 Zeměpis 9 – Lidé a hospodářství	PS		A4	72 str.	89,-

Multimediální interaktivní učebnice zahrnuje interaktivní verzi tištěné učebnice a pracovního sešitu a multimédia.

I BEZ INSTALACE!
WWW.UCEBNICE-ONLINE.CZ

- Audionahrávka** textu učebnice.
- Jednotlivé **texty, fotografie** apod. se kliknutím zvětší do samostatného okna.
- Zábavné **interaktivní cvičení**.
- Video** doplněné kontrolními otázkami.
- Doplňující **fotografie**.
- Webový odkaz** na stránky se zajímavostmi, doplňujícími informacemi apod.
- Snadné přecházení mezi učebnicí a prac. sešitem.
- Anglická slovíčka namluvená rodilým mluvčím.
- Interaktivní verze prac. sešitu.
- Vyučující si mohou vložit vlastní materiály.

The screenshot displays a lesson titled 'JE VODY NA ZEMI DOSTATEK?' (Is there enough water on Earth?). It covers topics like '2. PEVNINSKÁ VODA' (Continental water) and 'POVRCHOVÁ VODA' (Surface water). The interface includes a navigation bar, a main content area with text and images, and a bottom toolbar with icons for home, search, and other functions. A sidebar on the right contains additional resources and a search bar.

Vyberte správnou variantu.

Voda je životně důležitou látkou pro organismy. Vody je na Zemi **obrovské** množství, převážně je to ale ...

slaná voda oceánů **vytvořila** jako povrchová, podpovrchová sladká voda pevninská. S **podpovrchovou** vodou se nejčastěji setkáváme v podobě vodních toků a vodních nádrží. Vodní nádrže jsou přirozeného původu (**řeky**) nebo umělého původu (**jezera**).

Většina **podpovrchová** vody je vázána v pevninských ledovcích a je pro potřeby člověka nedostupná. Člověk svou činností znečišťuje vodní zdroje.

Přirozené vodní nádrže

Otázky a úkoly k zamyšlení

- Co jsou jezera?
- Najdeme nějaké jezero v České republice?

Černé jezero

Vyzkoušejte zdarma kteroukoli MIUČ+ na 30 dní. Bližší podmínky a postup instalace naleznete na www.miuplus.cz.

- MIUČ+ lze zakoupit v licencích:
- školní multilicence na 5 školních roků**
 - školní multilicence na 1 školní rok**
 - školní licence pro 1 učitele na 1 školní rok**
 - žakovská licence na 1 školní rok**

Název titulu	Typ licence		Škola (5 šk. roků)		Škola (1 šk. rok)		Učitel (1 šk. rok)		Žák (1 šk. rok)	
	kat. č.	cena	kat. č.	cena	kat. č.	cena	kat. č.	cena	kat. č.	cena
MIUČ+ Zeměpis 6, 1. díl – Vstupte na planetu Zemi (U + PS)	6-75-A5	4 490,-	6-75-A1	1 090,-	6-75-T1	640,-	6-75-S1	59,-		
MIUČ+ Zeměpis 6, 2. díl – Přírodní obraz Země (U + PS)	6-76-A5	4 490,-	6-76-A1	1 090,-	6-76-T1	640,-	6-76-S1	59,-		
MIUČ+ Zeměpis 7, 1. díl – Amerika, Afrika (U + PS)	7-75-A5	4 490,-	7-75-A1	1 090,-	7-75-T1	640,-	7-75-S1	59,-		
MIUČ+ Zeměpis 7, 2. díl – Asie, Austrálie a Oceánie, Antarktida (U + PS)	7-76-A5	4 490,-	7-76-A1	1 090,-	7-76-T1	640,-	7-76-S1	59,-		
MIUČ+ Zeměpis 8, 1. díl – Evropa (U + PS)	8-75-A5	4 490,-	8-75-A1	1 090,-	8-75-T1	640,-	8-75-S1	59,-		
MIUČ+ Zeměpis 8, 2. díl – Česká republika (U + PS)	8-76-A5	4 490,-	8-76-A1	1 090,-	8-76-T1	640,-	8-76-S1	59,-		
MIUČ+ Zeměpis 9 – Lidé a hospodářství (U + PS)	9-75-A5	7 990,-	9-75-A1	1 990,-	9-75-T1	1 190,-	9-75-S1	99,-		

NOVÁ ŠKOLA, s.r.o.
Bratislavská 23d, 602 00 Brno
tel.: 545 222 286
e-mail: nns@nns.cz
www.nns.cz

[f nns.cz](https://www.facebook.com/nns.cz)
[nnsmiuc](https://www.youtube.com/nnsmiuc)
[nova_skola_nakladatelstvi](https://www.instagram.com/nova_skola_nakladatelstvi)